

IGEHIRDETÉS

ZWOLLEI MAGYAR REFORMÁTUS GYÜLEKEZET
2021. 07. 10.
WEINER ZOLTÁN

LEKCIÓ: JÁNOS 5,1-15

¹Ezek után ünnepük volt a zsidóknak, és felment Jézus Jeruzsálembe. ²Jeruzsálemben a Juh-kapunál van egy medence, amelyet héberül Betesdának neveznek. Ennek öt oszlopcsarnoka van. ³A betegek, vakok, sánták, sorvadásosak tömege feküdt ezekben, (és várták a víz megmozdulását. ⁴Mert az Úr angyala időnként leszállt a medencére, és felkavarta a vizet: aki elsőnek lépett bele a víz felkavarása után, egészséges lett, bármilyen betegségben is szenvedett.) ⁵Volt ott egy ember, aki harmincnégy éve szenvedett betegségében. ⁶Amikor látta Jézus, hogy ott fekszik, és megtudta, hogy már milyen hosszú ideje, megkérdezte tőle: Akarsz-e meggyógyulni? ⁷A beteg így válaszolt neki: Uram, nincs emberem, hogy amint felkavarodik a víz, beemeljen a medencébe. Amíg én odaérek, más lép be előttem. ⁸Jézus ezt mondta neki: Kelj fel, vedd az ágyadat, és járj! ⁹És azonnal meggyógyult ez az ember, felvette az ágyát, és járt. *Aznap pedig szombat volt.* ¹⁰A zsidók ekkor így szóltak a meggyógyított emberhez: Szombat van, nem szabad felvenned az ágyadat. ¹¹Ő így válaszolt nekik: Aki meggyógyított, az mondta nekem: Vedd az ágyadat, és járj! ¹²Megkérdezték tőle: Ki az az ember, aki azt mondta neked, hogy vedd fel, és járj? ¹³De a meggyógyított ember nem tudta, hogy ki az, mert Jézus félrehúzódott az ott tartózkodó sokaság miatt. ¹⁴Ezek után találkozott vele Jézus a templomban, és ezt mondta neki: Íme, meggyógyultál, többé ne vétkezz, hogy valami rosszabb ne történjék veled. ¹⁵Elment ez az ember, és megmondta a zsidóknak, hogy Jézus az, aki meggyógyította.

TEXTUS: JÁNOS 5,16-30

¹⁶Azért üldözték a zsidók Jézust, mert szombaton tette ezt. ¹⁷Jézus így szólt hozzájuk: Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom. ¹⁸Ezért azután a zsidók még inkább meg akarták ölni, mert nemcsak megtörte a szombatot, hanem saját Atyjának is nevezte Istent, és így *egyenlővé tette magát az Istennel.* ¹⁹Megszólt tehát Jézus, és ezeket mondta nekik: Bizony, bizony, mondom nektek: a Fiú önmagától semmit sem tehet, csak ha látja, hogy mit tesz az Atya, mert amit ő tesz, azt teszi a Fiú is, hozzá hasonló módon. ²⁰Mert az Atya szereti a Fiút, és mindent megmutat neki, amit ő tesz. És ezeknél nagyobb tetteket is mutat majd neki, hogy ti csodálkozzatok. ²¹Mert ahogy az Atya feltámasztja a halottakat, és életre kelti őket, úgy a Fiú is életre kelti azokat, akiket akar. ²²Az Atya nem is ítél meg senkit, hanem az ítéletet egészen a Fiúnak adta át, ²³hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút, ahogyan az Atyát tisztelik. Aki nem tiszteli a Fiút, az nem tiszteli az Atyát sem, aki őt elküldte. ²⁴Bizony, bizony, mondom nektek: aki hallja az én ígémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van, sőt ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életbe. ²⁵Bizony, bizony, mondom nektek, hogy eljön az óra, és az most van, amikor a halottak hallják az Isten Fiának a hangját, és akik meghallották, élni fognak. ²⁶Mert ahogyan az Atyának van önmagában élete, úgy a Fiúnak is megadta, hogy élete legyen önmagában. ²⁷Sőt arra is adott neki hatalmat, hogy ítéletet tartson, mert ő az Emberfia. ²⁸Ne csodálkozzatok ezen, mert eljön az óra, amelyben mindazok, akik a sírban vannak, meghallják az ő hangját, ²⁹és kijönnek: akik a jót tették, az életre támadnak fel, akik pedig a rosszat cselekedték, az ítéletre támadnak fel. ³⁰Én önmagamtól nem tehetek semmit: ahogyan tőle hallom, úgy ítélek; és az én ítéletem igazságos, mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak az akaratát, aki elküldött engem.

Augusztus első hetében lesz a Református Fiatalok Szövetségének nyári ifjúsági tábora. Hálásak vagyunk érte, hogy bár sokáig bizonytalan volt, Isten ebben a korona-sújtotta időben is megengedte, hogy sok-sok fiatal részt vegyen ezen a héten, ahol megerősödhet a hitében vagy éppen először hallhatja meg az evangéliumot. Az ideai tábor témája a munka lesz: hogyan van jelen társadalmunkban és a saját életünkben a munka (/tanulás), mi a baj vele, mit mond Isten róla, hogyan kellene egy keresztyén embernek megélnie... Engem kértek fel a délelőtti szolgálatokra, és ebből a készülésből hoztam most ide egy igét a János evangéliumából, amely elsőre talán úgy tűnik, hogy csak lazán kapcsolódik a munka témájához; azonban – mint látni fogjuk – nagyon fontos és alapvető üzenettel bír számunkra.

Mi is ez az üzenet? Ha van előttünk Biblia (/liturgiás lap), vegyük elő a János 5,16-30-at, és próbáljuk meg megtalálni, hogy mi is Jézus itteni beszédének a fő gondolata, üzenete! Sok mindentről beszél Jézus, de alapvetően mindaz, hogy hatalmat kapott arra, hogy ítéletet tartson, hogy halottakat támasszon fel, hogy új életet adjon a megtérés által, hogy az Atya mindent kijelent neki, egyszerűen annak a bizonyítéka, hogy *Jézus egyenlő Istennel*. Mindent úgy tesz, ahogyan az Atya; az Atya minden isteni kiváltságát (merthogy a halottak feltámasztása, az utolsó ítélet tartása és az önmagában való élet egyértelműen isteni kiváltság) neki adta; hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút, ahogy az Atyát. Ellenfelei is egyből levágják, hogy ez Jézus mondanivalójának a jelentősége (18. vers). Jézus üzenete tehát, hogy Ő egyenlő Istennel. Ő Isten maga.

Ez az üzenet önmagában sem semmi. Mi talán könnyen átsiklunk felette, mert annyiszor hallottuk, és annyira magától értetődőnek tartjuk, de próbáljuk meg meglátni ennek a teljesen radikális voltát. Itt egy ember, akit a zsidók törvényeik megsértése miatt számonkérnek, és aki nem azzal védekezik, hogy elkezd kioktatni a zsidókat a törvényről, nem a szeretetről és a béna meggyógyításáról beszél, hanem annyit mond: azért tehettem ezt meg, mert én Isten vagyok. Én egyenlő vagyok az Atyával, én vagyok az Atyaisten. Remélem, ugye értjük, hogy micsoda súlyú kijelentés ez? Nem botránkoznánk meg ma is, ha valaki ilyet mondana? C. S. Lewis találoán fogalmazza meg ennek a kijelentésnek a „trilemmáját” *Keresztény vagyok* c. könyvében:

Itt próbálom meg elejét venni annak, hogy bárki is azt az igazán ostoba dolgot állítsa, amit sok ember mond Róla: „Kész vagyok elfogadni Jézust mint az erkölcs nagy oktatóját, de nem fogadom el állítását, hogy Isten.” Ez az, amit nem szabad mondanunk. Az olyan valaki, aki csak ember volt, és olyanokat mondott, mint Jézus, nem lenne nagy, erkölcsi tanítómester. Az vagy eszelős volna – egy szinten azzal, aki magát buggyantott tojásnak tartja --, vagy pedig maga a pokol ördöge. Választanunk kell. Vagy Isten Fia volt ez az ember és ma is az, vagy örült, s valami annál is rosszabb. Elzárhatjuk, mint egy bolondot, leköphetjük, megölkhetjük, mint egy démont; vagy lába elé borulhatunk, és Urunknak, Istenünknek nevezhetjük. De ne huzakodjunk elő semmi olyan leereszkedő zagyvasággal, hogy nagy erkölcsstanító volt. Ezt a lehetőséget nem hagyta nyitva számunkra. Nem volt szándékában.

Ez tehát Jézus központi üzenete itt: „Bennem Isten maga áll előttetek.” Mit válaszoltok erre? Azt hiszem, mi annyival könnyebb helyzetben vagyunk a zsidóknál, hogy már látjuk Jézus egész életét, tanítását, csodáit, értünk halt halálát és feltámasztását, és azt, hogy az általa hirdetett evangélium hogyan változtatta meg az egész világot. Azt hiszem, jó okunk van azt gondolni, hogy Jézus sem nem örült, sem nem gonosz, hanem a mi Istenünk.

De mi ennek a jelentősége a munkára nézve? Nagyon is sok! A kapocs talán nem elsőre nyilvánvaló, de ott van, és a zsidók törvényeskedő, farizeusi hozzáállásában keresendő. Mert mi történik itt? Van egy ember, aki 38 éve béna. Se az akkori, de a mai orvostudomány sem tudja őt meggyógyítani, ő is egészen belekeseredett már. De ekkor jön Jézus, és egyetlen szavára a béna talpra áll és elmegy. Mi lenne erre a magától értetődő reakció? A hihetetlen csodálkozás, elképedés, a tolongó újságírók, nem? Mi a zsidók reakciója? „Szombaton nem szabad gyógyítani, megszegte Isten törvényét!” (Egyébként nem Isten törvényét, csak a farizeusok aprólékosan köré épített kerítését.) Nem furcsa ez a reakció? Hogyan mondhatják ezt? Hogy nem látják a fától az erdőt? Miért nem örülnek a nyilvánvaló csodának, miért nem döbbennek meg, mi homályosítja el a látásukat? János is olyan érzékletesen írja le a csodát, és szándékosan nem is említi, hogy mindez szombaton történt, csak a 9. versben,

mert kit érdekel, nem ez a lényeg! De a zsidók ezen ütköznek meg, ezért kötnek bele Jézusba és ezen kezdenek el vitatkozni. Mi van emögött?

Azt gondolom, hogy a munka – a saját teljesítményünk végletes (és végzetes) túlértékelése. Mit árul el a zsidók hozzáállása? Hogy itt van Isten törvénye, amit a farizeusok többszáz aprólékos szabályozással kiegészítettek, és ezt mindenkinek kötelessége az utolsó betűig betartani. Különben Isten nem lesz elégedett a népünkkel, újra megbüntet, fogságba visz; különben nem fog eljönni Ő és az ő országa; különben nem lesz elégedett velem, nem fog szeretni, és el fog vetni maga elől... A zsidók reakciója ezt a belső gondolkodást, értékrendet, beidegződést árulja el. Ha nem teszek meg mindent, ha nem tartok be mindent, akkor Isten se szeret, akkor értéktelen vagyok, akkor semmi értelme az életemnek...

Nincs ez a gondolkodás jelen ma is? Az evangéliumokban végig megjelenik, hogy a saját munkánkhoz és teljesítményünkhez kétféle hozzáállás létezik. A bűnösöké és a farizeusoké. Azoké, akiket nem érdekel a teljesítményük és nem érdekel Isten, és a világi örömeikben keresik a boldogságukat; és azoké, akik mindent aprólékosan be akarnak tartani, és ettől várják Isten szeretetét. A fiatalabbik és az idősebbik tékozló fiúé. Azoké, akik elherdálják a pénzüket élvezetekre, és azoké, akik viszont nem tudnak örülni testvérük megtérésének, mert csak a szabályok betartásában léteznek. Az egyikük teljesen lebecsüli az emberi teljesítményt, a másik totálisan túlbecsüli. Egyikük sem Istentől várja a megváltást.

Az igeszakaszunk zsidói az utóbbi kategóriába tartoznak. Ők azok, akikben folyamatosan ott a hang: „le vagy maradva, le vagy maradva.” Ők azok, akik mindent jól akarnak csinálni, egy porszem sem lehet a földön otthon; a munkámban nem lehet hiba, mindent időre és tökéletesen kell elvégezzenek; a gyerekeimnek a legjobb iskola, sportklub kell; hívőként pedig muszáj mindent jól csinálnom, így itt lennem a templomban; de otthon is muszáj csendességet tartanom, mindent betartanom, mert jaj, ha nem... A munka és a teljesítmény, vagy inkább a munkamánia és a teljesítménykényszer válik az életük középpontjává.

Jézus válasza és üzenete egyszerű és felszabadító. *Én* akarok lenni az életed középpontja. Nem kezd el vitatkozni a zsidókkal, hogy miben értik rosszul a törvényt, és hogy ő valójában nem is szegte azt meg. Nem védekezik, nem igazolja magát. Azt mondja: „azért tettem, mert én Isten vagyok. Nektek is ezt kellene meglátnotok. Rám van szükségetek. Engem kerestek, amikor mindent aprólékosan be akartok tartani. Ettől várjátok a megnyugvásotokat, a siker jó érzését, azt, hogy értékesnek éreztétek magatokat, de mindezt egyedül én tudom megadni nektek. Mert én Isten vagyok. Én adtam a törvényt. Ismerem az elejétől a végéig, és tudom, mi volt velem az Atya szándéka, szíve vágya. Nem megnyomorítani akart velem, hanem életet adni. Nekem van hatalmam halottakat életre kelteni. Én titeket is életre tudlak kelteni. Már itt és most, fel tudlak menteni az ítélet alól. Nincs több értékelés, nincs több teljesítménykényszer – mert az én kereszthalálom már mindent kifizetett. Az volt az *igazi munka*. Az az, amin minden nyugszik. A te életed. Az én szeretetem.”

Szépen megjelenik ez a két alternatíva a *Tűzszekerek* c. filmben. A film két főhőse két tehetséges futó, mindketten az Olimpián versenyeznek. Az egyikük, Harold Abrahams egy alkalommal így vall magáról: „Amikor majd odaállok a rajtvonal elé, tíz másodpercem lesz, hogy igazoljam az egész létezem.” A másikuk, Eric Liddell hívő emberként viszont ezt mondja: „Tudom, hogy Isten örömét leli bennem, amikor futok. Micsoda gyökeresen különböző két hozzáállás! Az egyikben az életem értelme az elért teljesítményem ingatag alapjára van építve, a másik Isten változhatatlan szeretetére.

Ez persze nem válaszol meg minden kérdést, hogy hogyan is kell(ene) egy keresztyén embernek a munkáját végeznie és a munkahelyén viselkednie. Azt hála Istennek a táborban több időm lesz kifejteni, itt csak az Efezusi/Kolosséi levél házitábláihoz tudlak titeket irányítani (Efézus 6,5-9; Kolossé 3,22-4,1). De abban alapvető ez az üzenet, az egész munkához való hozzáállásunk, sőt életünk alapját adja meg, hogy mitől várom az életem értelmét, hogy min alapszik az önértékelésem és Isten szeretete. A saját teljesítményemen? Hogy mennyire sikerül jól teljesítenem az elvárásokat, legyenek azok külsők vagy az én saját belső hangjaim? Mitől várom azt, hogy rendben legyek, hogy a helyén legyen az életem? Hogy hányszor tudok jönni templomba vagy mennyiszor sikerül felkelnem reggel Bibliát olvasni? Ha az kerül a középpontba, hogy Jézus Isten maga, és hogy kereszthalálával megváltott engem, nyomorult bűnöst, aki sosem tudtam volna nemhogy az Ő, de még mások

vagy a magam elvárásainak se megfelelni – akkor az életem és a munkához való hozzáállásom is a helyére kerül. A munka nem fogja megoldani az életem, és nem fog boldoggá tenni. Jézus már megoldotta az életem, és boldoggá akar tenni. Meghallod ezt az üzenetet? Hiszel benne? „Bizony, bizony, mondom nektek: aki hallja az én ígémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van, sőt ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életbe. Bizony, bizony, mondom nektek, hogy eljön az óra, és az most van, amikor a halottak hallják az Isten Fiának a hangját, és akik meghallották, élni fognak.” (János 5,24-25)

IRODALOMJEGYZÉK

Carson, D. A., *The Gospel According to John*, Inter-Varsity, Leicester (England) / Eerdmans, Grand Rapids (Michigan), 1991

Cseri Kálmán, „Az Atya és a Fiú”, igehirdetés a Jn 5,19-20 alapján 2009.01.11-én,
<http://www.refpasaret.hu/pasaret/pred.php?id=1615>

Harmathy András, *Imádság és munka. A munka teológiai megközelítése*, kiadás alatt

Keller, Timothy, „Honor the Son”, igehirdetés a Jn 5,16-23 alapján 1991.02.24-én,
<https://gospelinlife.com/downloads/honor-the-son-5144/>

Keller, Timothy, „Working and Resting”, igehirdetés a Jn 5,1-18 alapján 1991.02.17-én,
<https://gospelinlife.com/downloads/working-resting-5149/>

Lewis, C. S., *Keresztény vagyok*, Harmat, Budapest, 2013 (ford. Várhidy Gyula)